

COMUNICACIÓ

Sr. Antoni Bosch i Veciana: *Mite i diàlegs socràtics*

Davant l'afirmació que, segons alguns, els mites són absents en els diàlegs socràtics -en el benentès que en aquesta afirmació hi ha implícita la unidireccionalitat socràtica envers el *logos* (en contraposició al *mythos*)- cal recordar no només que trobem narracions mítiques en alguns diàlegs socràtics (*Gòrgias* i *Protàgoras*, si bé en aquest darrer diàleg el mite que hi és narrat és un mite, segons que sembla, del mateix Protàgoras), sinó que també cal assenyalar com en els diàlegs socràtics s'hi recullen una pluralitat de recursos pertanyents a l'àmbit d'allò mític: l'ús valuósíssim de les imatges, la mímesi i la plasticitat dels diàlegs en tant que representacions dramàtiques de cara al coneixement filosòfic, el paper de la música i la musicalitat en la filosofia platònica, el valor de la poètica i el recurs sovintejat a la memòria actualitzada de les tradicions poètiques, etc. Podem concloure, sens dubte, que en els diàlegs primerencs de Plató el recurs a les narracions mítiques i a allò mític no només no hi és absent sinó que suposa una exigència necessària de cara a la possibilitat humana d'encaminar-se en la direcció d'allò veritable. *Mythos* i *logos* s'impliquen en una necessària tensió mútua que configura el transcórrer de la vida humana. Ni es pot mantenir que en els diàlegs platònics primerencs només el *logos* i el món dels conceptes hi sigui present (en detriment volgut del *mythos*), ni que el *mythos* i el món de les imatges eclipsi el *logos*. Aquesta difícil tensió entre *mythos* i *logos* es manté des dels primers diàlegs platònics i és gràcies a aquesta tensió que la filosofia platònica pot resoldre's en un moviment harmoniós entre el món psicagògic de la sensibilitat i l'univers dialèctic de la intel·ligibilitat.

La permanent crida a l'actualització de la memòria, l'aporía socràtica que es resol en la imatge del mite, el valor complementari de la persuasió pròpia del mite, el valor atorgat als mites escatològics en uns diàlegs més propers a la mort de Sòcrates, el diàleg platònic en tant que narració que acull la forma mítica d'accedir també a la veritat, tot plegat, i amb la força que s'hi dona en els primers diàlegs platònics, posa de manifest no només la presència del *mythos* i l'univers mític en els diàlegs socràtics, sinó

també el valor gens menyspreable que Plató atorga en els primers diàlegs socràtics a aquesta forma de dir i dir-se de la veritat.

COL·LOQUI

Sr. Jordi Sales: El valor de la comunicació d'Antoni Bosch és que enfoca el problema de dret, això ho fa en un moment en què els estudis platònics es troben en una certa felicitat per alliberar-se de coses estranyes. Gent molt notable que deia el que li donava la gana com Jacques Derrida a *La farmàcia de Plató* (1968). Això és important de destacar-ho. Ara preguntem-nos per la narració mítica del final del *Gòrgies*. Ens fa veure com l'escriptura platònica, a part de ser situacional, és d'entrada una lògica figurada i una figura dialecticada. En certa manera, és provisional perquè ens relata una acció on la filosofia s'ha d'escriure, perquè escriure és un problema de la críptica. És en l'ànima de l'oïent i en l'ànima del lector després del diàleg. Nosaltres assistim en una conversa on el logos o la figura mouen el drama del *Gòrgies*. I el mite té una funció bàsica, serveix per narrar. És una narració. I la narració, com a paraula, és una mediació. En Plató hi ha una funció heurística de la problemàtica exposada que dona la figura mítica i després una composició, no una didàctica transcrita. El mite no transcriu el logos, sinó que el mite dona a la figura allò que el logos hauria de dir i que el mite dirà si el logos l'acaba comentant.

La comunicació de l'Antoni Bosch ha mostrat bé aquest encavalcament dels termes.

Sr. Ignasi Roviró: Entre mite i logos hi ha oposició en l'exacta mesura en què es complementen. Amb Gadamer podem dir que el mite és narració. Hem pres un sentit de narració com a argument, com a arguments poètics o literaris, però em sembla que quan diem que el mite és narració també estem dient que és activitat narradora. Així, per exemple, podem veure que dels treballs d'Hèracles hi ha 54 versions en els clàssics: no hi ha una fixació perquè el mite no vol fixar, vol narrar. Del mite, doncs, en destaco activitat narradora. L'exacte complement i el pol contrari, oposat però complementari, és el logos: ell sí que té necessitat de fixació. I em sembla que l'activitat humana es debat entre aquests dos pols: